

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3701/2022
28.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Вељковић, адвокат из ..., против туженог ГЗР „ББ“, ВВ ПР, ..., чији је пуномоћник Богдан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 235/22 од 16.06.2022. године, у седници већа одржаној 28.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 235/22 од 16.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 222/20 од 05.10.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати, и то: 60.000,00 динара на име накнаде због претрпљеног страха, 100.000,00 динара на име накнаде због претрпљеног физичког бола, 40.000,00 динара на име накнаде због душевних болова због наружености и 100.000,00 динара на име накнаде због душевних болова због умањене животне активности. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете исплати, и то: на име накнаде због претрпљеног страха разлику од досуђених 60.000,00 динара до тражених 80.000,00 динара, на име накнаде због претрпљеног физичког бола разлику од досуђених 100.000,00 динара до тражених 120.000,00 динара и на име накнаде због душевних болова због наружености разлику од досуђених 40.000,00 динара до тражених 60.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 193.800,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 235/22 од 16.06.2022. године усвојена је жалба туженог, укинута пресуда Основног суда у Пироту П1 222/20 од 05.10.2021. године и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 80.000,00 динара за претрпљени страх, износ од 120.000,00 динара за претрпљене физичке болове, износ од

60.000,00 динара за претрпљене душевне болове због наружености и износ од 100.000,00 динара за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 193.800,00 динара, па је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 119.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију на основу члана 403. став 2 тачка 3) Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. члана у вези члана 403. став 2 тачка 3) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку пред другостепеним судом, након одржане расправе у смислу члана 384. у вези члана 383. став 4. ЗПП, тужилац је био запослен код туженог на пословима извођења ... радова на траси Коридора 10, код села ... Дана 22.07.2016. године тужилац је обављао радне задатке на ... и тврди да је том приликом претрпео повреду на тај начин што је мацолом морао неколико пута да удари даску како би је причврстио да држи бетон и приликом трећег ударца део мацоле је испао из држалице и ударио га по прсту. Тужиоцу није издата потврда о повреди на раду, а пред Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Одељење инспекције рада у Пироту, покренуо је поступак ради издавања извештаја о повреди на раду од стране послодавца, који је прекинут, а тужиоцу наложено да покрене поступак пред судом за решавање питања остваривања права услед повреде на раду. По захтеву тужиоца од 14.09.2016. године, Инспекција рада у Пироту је констатовала да је тужени предузео све мере у циљу безбедности запослених, као и да тужилац није обавестио лице задужено за безбедност и здравље на раду, нити је повређивање тужиоца пријавио неко од запослених. Тужилац је био оспособљен за рад у складу са описом његовог посла на монтажи оплате и приликом оспособљавања је упознат са ризицима и мерама за безбедан и здрав рад. Тужени је као корисник услуга са ХСЕ „Плус“ доо Београд закључио уговор о услугама безбедности и здравља на раду. У документу Поступак у случају повреда на раду бр. ЗЦ-01-6459 од 08.11.2010. године описан је начин одвијања активности у процесу пријављивања повреда на раду. Даље је утврђено да се по задобијеној повреди тужилац јавио лекару, а гипсана имобилизација је скинута 22.08.2016. године. У извештају лекара специјалисте од 22.07.2016. године, констатовано је да се ради о повреди на раду тако што је оштећени ударио леву руку чекићем, а лекарска комисија РФЗО у Власотинцу је у извештају од 05.08.2016. године констатовала да је код тужиоца дошло до повреде 22.07.2016. године на радном месту у Пироту, док се изабраном лекару јавио дана 05.08.2016. године због регулисања боловања. Оперисан је 08.11.2017. године у процесу лечења кажипрста леве шаке. Вештачењем од стране вештака судске медицине утврђено је да

је тужилац задобио тешку телесну повреду на доњој граници ове групе телесних повреда, тј. на граници према лакој – прелом првог чланка кажипрста леве шаке са потпуним прекидом тетиве дубоког мишића савијача овог прста, која је нанета динамичким дејством тупине механичког оруђа и да је објективно могуће и највероватније на начин како то у свом исказу наводи тужилац, тј. механизмом снажног удара металним делом мацоле по кажипрсту леве шаке, а након њеног одвајања од дршке као носача, па су утврђени интензитет и трајање страха и физичког бола, као и проценат умањења животне активности и степен наружености.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да обављање уобичајеног радног задатка за који је тужилац обучен сходно правилима о безбедности и здрављу на раду, не представља опасну делатност, нити чекић може да представља опасну ствар у конкретном случају, јер изведеним доказима није потврђено да се тужилац повредио средством и на начин како је описано у реферату тужбе и у току првостепеног поступка. Ово пре свега из разлога што тужилац није пријавио повреду на раду, нити су његови наводи на околност повређивања потврђени исказима саслушаних сведока, с обзиром да осим сведока ГГ, који је рођени брат тужиоца, ниједан саслушан сведок нема непосредна сазнања на саму околност повређивања, при чему су искази саслушаних сведока непрецизни и у погледу околности након наводне повреде тужиоца, док са друге стране инспекција рада, којој се тужилац обратио по протеклу рока од два месеца, није констатовала неправилности на страни туженог. Стога се одговорност туженог, а тиме и основаност тужбеног захтева, не може заснивати на правилима која регулишу одговорност по основу створеног ризика из члана 154. став 2. Закона о облигационим односима. Даље је другостепени суд закључио да нису испуњени ни услови за одговорност туженог по основу (претпостављене) кривице из члана 154. став 1. наведеног закона, будући да из приложених писаних доказа, пре свега записника Инспекције рада, произлази да на страни туженог нема пропуста у раду, а да при том ниједан саслушан сведок није потврдио тврдње тужиоца у погледу начина на који се повредио, осим његовог брата чији је исказ другостепени суд ценио као пристрасан. Такође, поступак у погледу повреде на раду јасно и прецизно регулише редослед и начин одвијања активности у процесу пријављивања повреде, што у конкретном случају тужилац није испоштовао, нити је пружио јасне и веродостојне доказе на околност да је повреду пријавио законској заступници туженог. С тим у вези, другостепени суд је закључио да сам критични догађај и начин настанка повреде није потврђен на јасан и веродостојан начин, па је нашао да нису испуњене правне претпоставке за примену института накнаде штете, због чега је тужбени захтев одбијен као неоснован.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, ... и 75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78 ... 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, (Уредба - за време ратног стања: 22/99, 23/99, 35/99, 44/99) и „Службени гласник РС“, бр. 18/20) прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према ставу 2. истог члана, за штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара се без обзира на кривицу.

Имајући у виду изложено, према оцени Врховног касационог суда, правилно је побијаном другостепеном пресудом одбијен тужбени захтев тужиоца, уз правилну оцену другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за одговорност тужене по основу створеног ризика из члана 154. став 2. ЗОО, као ни услови за одговорност тужене по основу кривице из члана 154. став 1. ЗОО.

Наиме, према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље, а пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане. Према томе, запослени има право на безбедност и заштиту здравља на раду, у складу са законом, а послодавац је дужан да организује рад којим се обезбеђују заштита живота и здравља запослених, у складу са посебним законом и другим прописима. Под повредом на раду се подразумева повреда која је узрочно везана за обављање послова и задатака повређеног радника, а одговорност послодавца за накнаду штете запосленог због повреде на раду зависи од основа и услова одговорности. Основ одговорности јесте кривица послодавца за штетну радњу или пропуштање предузимање радње, али и ризик од опасне ствари чији је ималац послодавац или ризик од обављања опасне делатности којом се послодавац бави, а један од услова одговорности јесте постојање узрочне везе између радње (или другог поступка) послодавца и штете (узрочност).

Дакле, одговорност послодавца у смислу цитираног члана 164. ЗОО, без обзира на основ те одговорности, постоји уколико је запослени повреду или штету претрпео на раду или у вези са радом. У конкретном случају, изведеним доказима у току поступка није потврђен сам критични догађај, да се тужилац повредио дана 22.07.2016. године док је обављао радне задатке код туженог на постављању тротоара на траси Коридора 10, код села ..., а тиме и да је повреда тужиоца узрочно везана за обављање наведених задатака код туженог, из ког разлога нису испуњени услови за одговорност туженог и за признавање права тужиоцу на накнаду нематеријалне штете.

У складу са тим, према оцени Врховног касационог суда, неосновани су наводи ревизије којима се указује на погрешну оцену изведених доказа и на то да налаз и мишљење судског вештака медицинске струке потврђује наводе тужиоца у погледу начина настанка повреде, јер се вештачењем као доказним средством може утврдити механизам настанка одређене повреде, а не и потврдити сам критични догађај.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, одбијен је његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић